

МОДУЛЬ №3 «ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Тема1: ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ ТА ЗАКЛАДІВ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ.

Мета заняття

Вивчити основи надання населенню первинної медичної допомоги (ПМД), порядок та особливості організації її на різних етапах. Визначити функції окремих медичних закладів, які надають ПМД, завдання і зміст діяльності лікаря загальної практики-сімейної медицини (ЗП/СМ). Опанувати методику аналізу роботи лікаря і окремих закладів сімейної медицини, розробити заходи по забезпеченню надання якісної ПМД.

Обґрунтування мети: У відповідності зі змінами до Основ законодавства України про охорону здоров'я (щодо удосконалення надання медичної допомоги №3671-VI, редакція від 07.07.2011р.) термін «первинна медико-санітарна допомога» (ПМСД) змінена на «первинну медичну допомогу» (ПМД). ВООЗ визнає первинну медичну допомогу в якості пріоритетної в системі охорони здоров'я, однією з основних її складових. Основну роль в ній відіграє лікар загальної практики – сімейний лікар (ЛЗП/СЛ). Стратегія ВООЗ в Європейському регіоні реалізується в рамках політики «Здоров'я – XXI», мета якої – можливість для всіх людей в повній мірі реалізувати свій потенціал здоров'я. Основні цілі: зміцнення і охорона здоров'я людей протягом всього життя; зниження поширеності і зменшення страждань, причинених хворобами, травмами.

Основні поняття теми: первинна медична допомога, сімейна медицина, сімейний лікар

Навчально-цільові завдання

Студенти повинні:

Знати:

- визначення поняття первинна медична допомога (ПМД);
- принципи організації ПМД, особливості організаційних моделей сімейної медицини в різних країнах;
- задачі, основні функції, особливості роботи лікаря ЗП/СМ;
- критерії – індикатори якості ПМД;
- методику обчислення та аналізу діяльності закладів сімейної медицини і окремих лікарів, вплив провідних факторів, які визначають якість роботи ЗП/СМ.

Вміти:

- заповнювати облікові документи, які використовуються в практичній роботі ЗП/СМ;
- визначати ефективність діяльності лікаря ЗП/СМ, давати їй оцінку і рекомендації по підвищенню якості надання допомоги окремими закладами, лікарями ЗП/СМ.

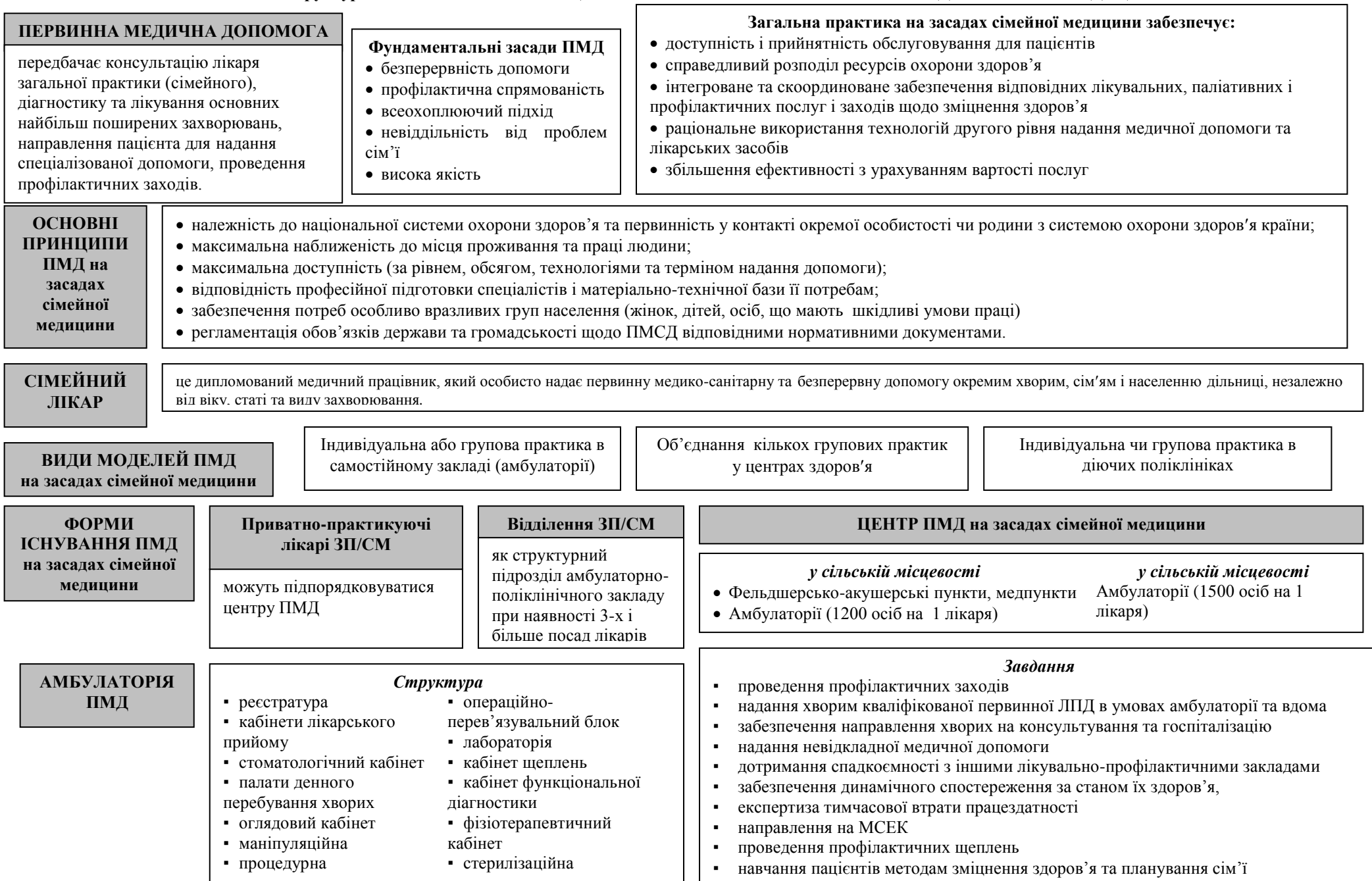
Питання для передаудиторної підготовки:

1. Визначення поняття: медична допомога, первинна медична допомога, лікуючий лікар, лікар загальної практики.
2. Основні нормативно-правові документи, які регламентують розвиток ПМД.
3. Основні принципи надання ПМД,
4. Які існують особливості медичної допомоги на першому, другому і третьому рівнях її надання?
5. Проблеми, які виникають при переході обслуговування від традиційної (дільничний терапевт) системи до реформованої (лікар загальної практики – сімейний лікар).
6. Моделі організації роботи лікаря загальної практики – сімейного лікаря – порівняльна характеристика.
7. Основні зобов'язання і права лікаря загальної практики – сімейної медицини.
8. Основні зобов'язання і права медичної сестри загальної практики – сімейної медицини.
9. Амбулаторія сімейної медицини, завдання, структурні підрозділи.
10. Відділення загальної практики – сімейної медицини, завдання, структурні підрозділи.
11. Центр первинної медичної допомоги, структура, функції.
12. Клініко-діагностичний центр: функції та завдання.
13. Групова лікарська практика. Які переваги в порівнянні з індивідуальною практикою?
14. Облікова та звітна документація у закладах сімейної медицини.
15. Основні показники діяльності закладів загальної практики – сімейної медицини.

Додаткова література:

1. Сімейна медицина / За ред. проф. В.Б.Гоцинського, проф. Є.М.Стародуба – ТДМУ Тернопіль: Укрмедкнига. – 2005. – 810 с.
2. Латишев Є.С. Формування системи сімейної медицини в Україні. – К., 2005. – 176 с.
3. Сімейна медицина: Підручник Книга 1 Організаційні основи сімейної медицини/ За ред. В.Ф.Москаленка, О.М.Гіріної – Медицина. – 2007. – 392 с.

Логічна структура теми ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ ТА ЗАКЛАДІВ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Тема самостійної роботи
ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ. ВИДИ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.
НОМЕНКЛАТУРА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.

Мета:

Ознайомитися з системою охорони здоров'я в Україні, її галузями, принципами, основними складовими (закладами та органами управління, матеріально-технічними та кадровими ресурсами). Вивчити основні засади організації надання медичної допомоги населенню, основи визначення потреби населення у медичній допомозі з урахуванням медико-демографічних особливостей, захворюваності населення та принципи формування мережі закладів охорони здоров'я,

Обґрунтування мети. В організації надання медичної допомоги, як в цілому, так і по окремим видам існують значні відмінності у різних країнах світу. Є такі відмінності і в Україні, що і потрібно засвоїти кожному медичному працівникові. Знання організації медичної допомоги дозволяє підвищити якість її надання, а також поліпшити показники здоров'я населення, врахувати можливості оптимізації мережі закладів охорони здоров'я.

Основні поняття теми: системи охорони здоров'я, види медичної допомоги, номенклатура закладів охорони здоров'я, акредитація, ліцензування, страхова медицина, фінансування охорони здоров'я, кадрові медичні ресурси.

Навчально-цільові задачі

Студенти повинні:

знати:

- галузі та принципи охорони здоров'я.
- номенклатуру закладів охорони здоров'я, типи та види медичних закладів;
- класифікацію видів медичної допомоги.

вміти:

- визначати вид медичної допомоги та заклад, в якому вона може надаватися;
- визначати показники забезпеченості населення медичною допомогою, давати їм оцінку.

Питання для передаудиторної підготовки:

1. Визначення поняття «Система охорони здоров'я», її цінності, цілі та умови успішності.
2. Типи систем охорони здоров'я.
3. Державна (національна) система охорони здоров'я (М.Семашка та У.Беверіджа).
4. Страхова система охорони здоров'я (О.Бісмарка).
5. Ліберальна (приватна) система охорони здоров'я.
6. Складові моделі охорони здоров'я.
7. Галузі охорони здоров'я.
8. Принципи охорони здоров'я.
9. Фінансування охорони здоров'я.
10. Управління охороною здоров'я.
11. Органи охорони здоров'я.
12. Номенклатура закладів охорони здоров'я.
13. Мережа закладів охорони здоров'я.
14. Поняття про акредитацію та ліцензування закладів охорони здоров'я.
15. Кадрові ресурси охорони здоров'я.
16. Забезпеченість населення медичною допомогою: основні показники, методика їх розрахунку.
17. Визначення поняття «Медична допомога». Принципи розвитку медичної допомоги.
18. Класифікація видів медичної допомоги за особливостями її надання.
19. Класифікація видів медичної допомоги за складністю.
20. Характеристика первинної медичної допомоги.
21. Характеристика вторинної медичної допомоги.
22. Характеристика третинної медичної допомоги.
23. Реформування охорони здоров'я в Україні – основні риси.
24. Впровадження страхової медицини в Україні.

Додаткова література:

1. Лехан В., Рудой В., Нолт Э. Системы здравоохранения в переходном периоде. Украина. – Копенгаген.: 2004. – 143 с.
2. Лехан В.М., Рудий В.М. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні: спільний звіт / За ред. В.М.Лехан, В.М. Рудого. – К.: Вид-во Раєвського, 2005. – 159 с.

Завдання для самостійної роботи.

По одній з областей України розрахуйте показники забезпеченості населення області лікарями, середнім медичним персоналом та ліжками за поточний рік, оцініть динаміку цих показників, порівняйте їх з відповідними загальноукраїнськими показниками. Зробіть висновки, дайте рекомендації щодо поліпшення медичного забезпечення області.

№ п/п	Область	Чисельність населення	Кількість лікарів	Кількість середнього медичного персоналу	Кількість ліжок	Забезпеченість населення* (на 10 тис.нас.)		
						лікарями	середнім медичним персоналом	ліжками
						поточний рік	поточний рік	поточний рік
1	Вінницька	1 611 177	6 104	15 796	11530	38,7	103,6	83,2
2	Волинська	1 038 575	3 638	10 631	8159	35,5	106,1	80,5
3	Дніпропетровська	3 289 122	11 957	26 372	27088	39,4	93,5	103,9
4	Житомирська	1 263 281	4 258	12 901	9180	37,6	108,2	75,8
5	Закарпатська	1 254 017	4 559	10 567	8693	35,0	93,8	80,8
6	Запорізька	1 775 044	6 634	15 104	14798	39,4	102,2	93,6
7	Київська	1 719 699	6 147	14 389	13535	29,1	87,9	90,6
8	Кіровоградська	981 150	3 095	9 270	8412	31,1	101,9	90,1
9	Львівська	2 520 066	11 657	24 881	22111	42,1	100,5	93,8
10	Миколаївська	1 167 657	3 446	8 791	9217	30,0	82,2	82,1
11	Одеська	2 385 433	8 856	18 640	17741	39,4	90,9	88,5
12	Полтавська	1 450 367	5 534	13 355	11578	38,4	105,0	85,3
13	Рівненська	1 157 791	4 209	12 085	9068	33,9	106,5	82,5
14	Сумська	1 130 765	3 857	11 260	9736	32,7	103,6	87,1
15	Харківська	2 721 606	10 702	21 240	20718	40,5	93,1	82,4
Україна (2003 рік)						38,2	98,6	88,5
Україна (поточний рік)						34,3	80,9	71,8

*у закладах системи МОЗ України (без санепідзакладів), без лікарів НДІ та закладів підготовки кадрів

Логічна структура теми самостійної роботи:

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ. ВИДИ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ. НОМЕНКЛАТУРА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	<p style="text-align: center;">Основні принципи охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямком у діяльності суспільства та держави; ▪ дотримання прав громадянина на охорону здоров'я та забезпечення пов'язаних з ними державних гарантій; ▪ гуманістична спрямованість, забезпечення пріоритетних загальнолюдських цінностей над класовими, національними, груповими чи індивідуальними інтересами, підвищений медико-соціальний захист найбільш вразливих верств населення; ▪ рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг у галузі охорони здоров'я; ▪ відповідність рівню соціально-економічного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна та фінансова забезпеченість; ▪ орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень світового досвіду; ▪ профілактичний характер, комплексний, соціальний, екологічний і медичний підходи до охорони здоров'я; ▪ багатокладність системи охорони здоров'я та багатоканальність її фінансування, поєднання державних гарантій з демонополізацією; ▪ децентралізація державного управління, розвиток самоврядування закладів і самостійності працівників охорони здоров'я. 										
<p>- це соціальна функція суспільства та медицини з охорони і зміцнення здоров'я.</p>	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td data-bbox="360 611 1059 804"> <p style="text-align: center;">Моделі систем охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Державна (національна) система охорони здоров'я (М.Семашка та У.Беверіджа). • Страхова система охорони здоров'я (О.Бісмарка). • Ліберальна (приватна) система охорони здоров'я. </td> <td data-bbox="1081 611 1391 1094"> <p style="text-align: center;">Складові моделі системи охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • мережа • технології • інформація • акредитація • управління • стандарти • матеріально-технічні ресурси • кадрові ресурси • фінансові ресурси </td> <td data-bbox="1413 611 2159 754"> <p>Органи охорони здоров'я - установи, які забезпечують управління охороною здоров'я. Трирівнева структура управління: Міністерство охорони здоров'я, регіональні (обласні) міські/районні (місцеві) органи управління.</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="360 828 1059 1094"> <p style="text-align: center;">Галузі охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лікувально-профілактична справа • санітарно-профілактична справа • охорона здоров'я матері та дитини • медична наука • медичні кадри • матеріально-технічне забезпечення та аптечна справа </td> <td data-bbox="1413 778 2159 922"> <p>Заклади охорони здоров'я - підприємства, установи і організації, які не тільки надають медичну допомогу, але і забезпечують різноманітні потреби населення у галузі охорони здоров'я.</p> </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="98 762 338 1066"> <p>- це сукупність усіх організацій, інституцій і ресурсів, головною метою діяльності яких є поліпшення здоров'я населення.</p> </td> <td data-bbox="1413 946 2159 1161"> <p style="text-align: center;">Типи закладів охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • лікувально-профілактичні • санітарно-профілактичні заклади • фармацевтичні (аптечні) заклади • інші заклади • заклади медико-соціального захисту </td> </tr> </table>		<p style="text-align: center;">Моделі систем охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Державна (національна) система охорони здоров'я (М.Семашка та У.Беверіджа). • Страхова система охорони здоров'я (О.Бісмарка). • Ліберальна (приватна) система охорони здоров'я. 	<p style="text-align: center;">Складові моделі системи охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • мережа • технології • інформація • акредитація • управління • стандарти • матеріально-технічні ресурси • кадрові ресурси • фінансові ресурси 	<p>Органи охорони здоров'я - установи, які забезпечують управління охороною здоров'я. Трирівнева структура управління: Міністерство охорони здоров'я, регіональні (обласні) міські/районні (місцеві) органи управління.</p>	<p style="text-align: center;">Галузі охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лікувально-профілактична справа • санітарно-профілактична справа • охорона здоров'я матері та дитини • медична наука • медичні кадри • матеріально-технічне забезпечення та аптечна справа 		<p>Заклади охорони здоров'я - підприємства, установи і організації, які не тільки надають медичну допомогу, але і забезпечують різноманітні потреби населення у галузі охорони здоров'я.</p>	<p>- це сукупність усіх організацій, інституцій і ресурсів, головною метою діяльності яких є поліпшення здоров'я населення.</p>		<p style="text-align: center;">Типи закладів охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • лікувально-профілактичні • санітарно-профілактичні заклади • фармацевтичні (аптечні) заклади • інші заклади • заклади медико-соціального захисту
<p style="text-align: center;">Моделі систем охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Державна (національна) система охорони здоров'я (М.Семашка та У.Беверіджа). • Страхова система охорони здоров'я (О.Бісмарка). • Ліберальна (приватна) система охорони здоров'я. 	<p style="text-align: center;">Складові моделі системи охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • мережа • технології • інформація • акредитація • управління • стандарти • матеріально-технічні ресурси • кадрові ресурси • фінансові ресурси 	<p>Органи охорони здоров'я - установи, які забезпечують управління охороною здоров'я. Трирівнева структура управління: Міністерство охорони здоров'я, регіональні (обласні) міські/районні (місцеві) органи управління.</p>									
<p style="text-align: center;">Галузі охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лікувально-профілактична справа • санітарно-профілактична справа • охорона здоров'я матері та дитини • медична наука • медичні кадри • матеріально-технічне забезпечення та аптечна справа 		<p>Заклади охорони здоров'я - підприємства, установи і організації, які не тільки надають медичну допомогу, але і забезпечують різноманітні потреби населення у галузі охорони здоров'я.</p>									
<p>- це сукупність усіх організацій, інституцій і ресурсів, головною метою діяльності яких є поліпшення здоров'я населення.</p>		<p style="text-align: center;">Типи закладів охорони здоров'я</p> <ul style="list-style-type: none"> • лікувально-профілактичні • санітарно-профілактичні заклади • фармацевтичні (аптечні) заклади • інші заклади • заклади медико-соціального захисту 									
<p>МЕДИЧНА ДОПОМОГА</p> <p>- це комплекс заходів, спрямованих на запобігання захворювань, ранню діагностику, медичну допомогу особам з гострими та хронічними захворюваннями, на реабілітацію хворих та інвалідів з метою продовження їх активного довілліття.</p>	<p style="text-align: center;">Нормативно права база охорони здоров'я Конституція України, ст. 49 (1996 р.) Основи законодавства України про охорону здоров'я (1992 р.)</p>										
<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">Види медичної допомоги</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">за особливостями її надання</th> <th style="text-align: center;">за складністю</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • амбулаторно-поліклінічна • стаціонарна • екстрена </td> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • первинна • вторинна (спеціалізована) • третинна (взуськоспеціалізована, висококваліфікована) </td> </tr> </tbody> </table>			Види медичної допомоги		за особливостями її надання	за складністю	<ul style="list-style-type: none"> • амбулаторно-поліклінічна • стаціонарна • екстрена 	<ul style="list-style-type: none"> • первинна • вторинна (спеціалізована) • третинна (взуськоспеціалізована, висококваліфікована) 			
Види медичної допомоги											
за особливостями її надання	за складністю										
<ul style="list-style-type: none"> • амбулаторно-поліклінічна • стаціонарна • екстрена 	<ul style="list-style-type: none"> • первинна • вторинна (спеціалізована) • третинна (взуськоспеціалізована, висококваліфікована) 										
<p>Ліцензування - це процес оцінки відповідності лікувально-профілактичної установи мінімуму вимог щодо структури та ресурсів, які можуть забезпечити безпечно надання медичної допомоги.</p>											
<p>Акредитація - це система зовнішньої професійної перевірки медичних установ щодо відповідності їх діяльності визначеним спеціалістами стандартам організаційних, правових, клінічних технологій і вимог, виконання яких забезпечує високий рівень діяльності всього закладу</p>											